nutarė pritaikyti ekspozicijai, parodydama lankytojams čia susiformavusio kultūrinio sluoksnio pjūvį.

Pačiame žemės paviršiuje dalį šurfo dengė akmenų grindinys, kurį nuardžius aptikta gyvulių kaulų, molinių indų šukių, koklių fragmentų, datuojamų XVII–XVIII a. Po juo, 0,4 m gylyje, rastas dar vienas akmenų grindinys, iš po kurio surinkta buitinė keramika ir plokštinių koklių nuolaužos datuojamos XVI a. pabaiga–XVII a. pirmąja puse.

0,8 m gylyje rastos pastato sienos liekanos. Siena mūryta iš gelsvų 30x15,5x7, 31x7,5x16, 15x6,5x31 cm plytų ir maždaug 16–30 cm skersmens akmenų. Mūras surištas moliu, buvo išlikusios trys sumūrytų plytų eilės. Pastato aplinkoje, 0,8–1,4 m gylyje, rasta buitinės keramikos šukių, žalia, ruda glazūra glazūruotų plokštinių koklių, puoštų augaliniu ir treliažo ornamentu, neglazūruotų dubeninių koklių fragmentų, lovinių čerpių nuolaužų, kelios geležinės kaltinės vinys, geležinė bato pasagėlė.

Sienos liekanos ir radiniai datuojami XVI a. pabaiga–XVII a. pirmąja puse. Atrodo, kad pastatas ir antrasis akmenų grindinys yra vienalaikiai.

1,6–2,3 m gylyje radinių nėra daug – aptikta galzūruotos ir neglazūruotos buitinės keramikos šukių, būdingų XVI a., gyvulių kaulų. Šurfe 1 kultūrinio sluoksnio storis siekė 2,3–2,8 m.

Šurfas 2 (1,3x2,5 m dydžio) iškastas namo rūsyje, siekiant nustatyti, ar čia nėra vertingo kultūrinio sluoksnio. Permaišytos juodos žemės sluoksnis siekė 0,5 m. Rasta XVII–XX a. datuojamos buitinės keramikos, XIX–XX a. vyno butelių šukių, plastmasinių dirbinių nuolaužų, plytgalių. Užfiksuotos labai suardyto akmenų grindinio liekanos.

SURVEY EXPLORATIONS IN VILNIUS, IN ŠV. MYKOLO STREET 12

In 2003 in Šv. Mykolo street 12 the survey were performed. Two test explorations pits were conducted in the area of 13 m^2. In test pit 1 the cultural layer of 2.3–2.8 m thick was dated to the 16th–18th centuries. It contained household pottery and fragments of tiles, a shoe heel-plate and animal bones. In test pit 2 no valuable cultural layer was detected.

TYRINĖJIMAI KRAŽIŲ JĖZUITŲ KOLEGIJOS TERITORIJOJE

Tauras POŠKA

2003 m. rugsėjo mėn. atlikti archeologiniai tyrinėjimai Kražiuose (Kelmės r.). Tyrimai vykdyti buvusios Kražių jėzuitų kolegijos išlikusio P korpuso ŠV pusėje, pamatų hidroizoliacijos tranšėjos vietoje. Iš viso tirtas 81 m^2 plotas. 310 m^2 plote atlikti žvalgymo darbai Š ir R korpuso pusėse.

Pradėjus darbus palei pastato pamatus buvo nukastas 0,5 m storio viršutinis žemės sluoksnis. Po 0,2 m storio velėna atsidengė tamsiai pilkos žemės sluoksnis su smulkiomis plytų, čerpių nuolaužomis, kalkių skiedinio gabaliukais. Pasiekus projektinį gylį (0,5 m) giliau nekasta. Nesuardytas kultūrinio sluoksnio horizontas nepasiektas. Nedaug surinkta XVI a. pabaiga–XVII a. datuotinų buitinės keramikos, koklių ir čerpių fragmentų. Korpuso R pusėje atkasti dviejų plytų mūro konstrukcijų fragmentai.

Fragmentas 1 rastas 14 m į V nuo korpuso ŠR kampo. 0,2–0,3 m gylyje nuo žemės paviršiaus atidengus 4,8 m ilgio plytų, rištų kalkių skiediniu, mūro fragmentą, nutarta šioje vietoje tyrimų plotą plėsti į Š pusę. Atkasant mūrą nustatyta, kad jis 4,8x3,7 m dydžio, orientuotas R–V kryptimi, sumūrytas iš 28x16x12 cm dydžio raudonų plytų. Praktiškai visos plytos – su išilginėmis pirštų braukomis. Konstrukcija P pusėje priglausta prie pastato Š sienos, kitose pusėse ribojama galais į išorę sumūrytomis plytomis. Vidinėje dalyje plytos sudėtos tvarkingai, kaitaliojant kryptį – eilė išilgai, eilė skersai. ŠV kampe konstrukcija apardyta. Nustatyta, kad tai buvusio pastato pirmojo aukšto grindų lygis. Šalia ŠR konstrukcijos kampo iškastas 1x1 m dydžio šurfas. Po 0,3–0,4 m pilkos žemės su smulkiomis griuvenomis sluoksniu atsidengė pilkšvas smėlis. Sluoksnio storis 0,4–0,5 m. Giliau atkastas 0,05–0,1 m storio juodos žemės tarpsluoksnis, kurį nukasus, 1 m gylyje surastas įžemis – smėlis. Archeologinių radinių šurfo vietoje neaptikta. Nustatyta, kad atkasto pastato pamatinė siena 0,5 m gylyje platėja 0,1 m. Sienos apačia aptikta 0,9 m gylyje. Spėjamo pastato grindų lygyje archeologinių radinių neaptikta.

Fragmentas 2 rastas 6 m į V nuo korpuso ŠR kampo, 0,2 m gylyje. Tai buvo 4,4 m ilgio plytų, surištų kalkių skiediniu, mūro fragmentas, orientuotas V–R kryptimi. Kaip ir fragmente 1, mūras priglaustas prie P korpuso Š sienos, plytos klotos skirtingomis kryptimis, tokių pat matmenų. Nustatyta, kad V konstrukcijos siena įleista į 0,7 m gylį. Archeologinių radinių neaptikta.

Šie mūrų fragmentai datuotini XVII a. Manoma, kad tai buvusių priestatų su išlikusiomis pirmojo aukšto grindimis fragmentai, statyti jau vienuolyno laikotarpiu.

Archeologiniai žvalgymai vykdyti P korpuso Š ir R pusėse. Š dalyje buvo lyginamas buvęs paviršius ir nukastas 0,3–0,1 m storio viršutinis sluoksnis. Praktiškai tik buvo nuimta velėna, tad vertingas kultūrinis sluoksnis nepasiektas.

Š pusėje atkastas ŠV kontraforso fragmentas bei daromas nuolydis į R pusę nuo R korpuso sienos, kad į pastato rūsius nepatektų vanduo. Šių darbų metu nukastas 0,3–0,6 m storio viršutinis supiltinis sluoksnis, kurį sudarė pilkas smėlis su smulkiomis plytų nuolaužomis. Žvalgymų metu archeologinių radinių nerasta, vertingas kultūrinis sluoksnis neaptiktas.

EXPLORATIONS IN THE TERRITORY OF KRAŽIAI JESUITS GYMNASIUM

In September 2003 the archaeological explorations and surveys were performed in Kražiai (Kelmė district). During the explorations the area of 81 m^2 was explored and the area of 520 m^2 was surveyed. In the location of the hydroisolation trench in the foundation of the southern block, the non-disturbed cultural layer was not reached. The archaeological artefacts dated to the 16th–18th centuries were detected. Two brick wall fragments dated to the middle of the 17th centuries were found which belonged to the Jesuits monastery annexes.